

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ᠠᠨᠢᠯᠠᠭᠤᠨ ᠠᠶᠢᠮᠦᠭᠢᠨ ᠵᠠᠰᠠᠭ ᠳᠠᠷᠭᠢᠨ
ᠳᠡᠷᠭᠡᠳᠡᠬᠡ ᠰᠠᠲᠢᠰᠲᠢᠬᠢᠶᠢᠨ ᠬᠡᠯᠲᠡᠰ

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

2019/ I-VII

Мэдээллийн нэгдсэн лавлах: WWW.1212.MN

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

I - VII
2019

Сүхбаатар сум

ГАРЧИГ

Ерөнхий тэмдэглэл	3
АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР	4
ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	6
1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	13
1.1 ХҮН АМ	13
1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД	14
1.3 ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ	20
1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ	22
1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ	23
1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД	24
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	25
2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ	25
2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР	27
2.3 ГАДААД ХУДАЛДАА	29
2.4 ҮНЭ	29
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	32
3.1 АЖ ҮЙЛДВЭР	32
4. БУСАД	35

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:

ГХ- Гэмт хэрэг

Х.н-Хэмжих нэгж

ХАА- Хөдөө аж ахуй

АҮ - Аж үйлдвэр

ЖДҮ- Жижиг дунд үйлдвэрлэл

СЭ - Сэлэнгэ

НХ – Нийгмийн халамж

ХЧТА-Хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан

ЖА-Жирэмсний амралт

ҮОМШӨ-Үйлдэрийн осол мэргэжлээс шалгаалах өвчин

НӨАТ-Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар

ҮХЭХӨЭ- Үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчлөх эрх

ГӨЭ-Газар өмчлөх эрх

ШША-Шүүхийн шинжилгээний алба

ШШГГ-Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар

НДШ-Нийгмийн даатгалын шимтгэл

II. Саруудыг ромбо тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)

III. Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв

IV. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

... Мэдээлэл байхгүй

X Бүтцийн өөрчлөлт

0.0 Маш бага тоо

+, - Зөрүү

- Гүйцэтгэл байхгүй

* Дахин

"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

V. "Төл" нь төлөвлөгөө, "Гүйц" нь гүйцэтгэл

VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100.0 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Төсөв: Аймгийн төсвийн орлого зарлага нь төвлөрсөн төсвийн болон орон нутгийн төсвийн орлого, зарлагаас бүрдэнэ.

Ажилгүйчүүд: Ажилгүйчүүдийн тоонд олон улсын стандарт ангиллын дагуу Монгол улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй эрж, хайж байгаа хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгүүлсэн хүмүүс орно.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд: Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс, хөдөлмөрийн төв бирж, хөдөлмөрийн хувийн биржид бүртгүүлсэн ажилгүй иргэдийг хамруулна.

Нийгмийн даатгал: нь иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм. Нийгмийн даатгалын сан нь ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдэнэ. Нийгмийн даатгалын хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг даатгуулагчид тооцно.

Үнэ: Аймгийн төвийн захад борлогдож байгаа болон хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индекс: Өрх орлогоороо өөрсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Гэмт хэрэг: Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг, хүүхэд гэр бүл нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулав.

Хээлтэгч мал: Нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд: Халдвартай , халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

Аж үйлдвэр: Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар ангилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний хэмжээ юм. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцоход нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2016 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно. Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

Сэлэнгэ аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал

(2019 оны эхний 7 сарын байдлаар)

1. НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.1 Хүн ам

2019 оны эхний 7 сарын байдлаар манай аймагт бусад аймаг хотоос бүгд 1 659 хүн шилжин ирсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 203 (13.9%) хүнээр өссөн үзүүлэлттэй байна. Нийт шилжин ирэгсдийн 838 (50.5%) нь эрэгтэйчүүд, 821 (49.5 %) нь эмэгтэйчүүд байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс эрэгтэйчүүдийн тоо 139 (19.9%) хүнээр, эмэгтэйчүүдийн тоо 64 (8.5%) хүнээр өссөн байна.

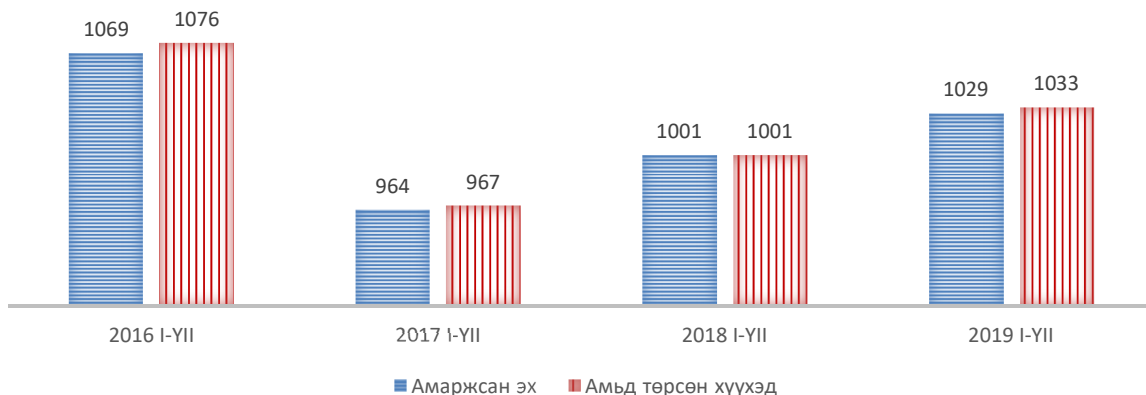

1.2 Эрүүл мэнд

Эхний 7 сарын байдлаар аймгийн хэмжээгээр нийт 1029 эх амаржиж, 1033 хүүхэд төрүүлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс амаржсан эх 28 (2.8%)-аар, амьд төрсөн хүүхэд 32 (3.2%)-аар нэмэгдсэн байна. Төрөлтийг насны бүтцээр нь харахад 25-29 насны 306 (29.7%), 20-24 насны 225 (21.9%), 30-34 насны 268 (26.0%), 35-39 насны 154 (14.9%), 40-44 насны 22 (2.2%), 20 хүртлэх насны 53 (5.2%), 45-49 насны 1 (0.1%)-ийг тус тус эзэлж байна.

Нас барсан хүний тоо 290 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 1 (0.3%) хүнээр өссөн байна. 0-1 насны хүртэлх хүүхдийн эндэгдэл 6, 1-5 насны хүүхдийн эндэгдэл 4 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 50.0 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Нийт нас баралтын шалтгааны 12.4 хувь нь осол гэмтлийн, 24.5 хувь нь хорт хавдрын өвчний шалтгаантай байна.

Төрсөн эх, амьд төрсөн хүүхэд

Халдварт өвчнөөр 416 хүн өвчилж бүртгэгдсэн нь урьд оны мөн үеэс 136 (24.6%)-аар буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 58.1 хувийг бэлгийн замын халдварт өвчин, 25.7 хувийг сүрьеэ, 16.2 хувийг бусад халдварт өвчин эзэлж байна.

2019 оны эхний 7 сард нийт 239 053 үзлэг хийсний 29.1 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 23.6 хувь нь гэрийн идэвхитэй үзлэг, 27.3 хувь нь диспансерийн хяналтын үзлэг эзэлж,

нийт 20 100 дуудлаганд үйлчилсний 13.4 хувийг алсын дуудлагаар үйлчилж яаралтай тусламж үзүүлсэн байна.

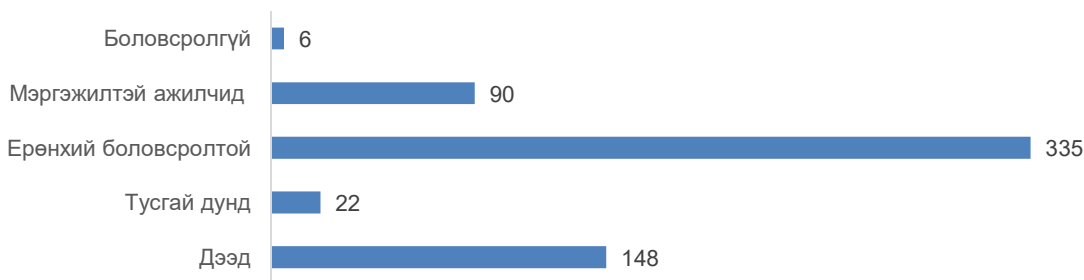

1.3 Хөдөлмөр

2019 оны эхний 7 сарын байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 601 болсон нь өмнөх оны мөн үеэс 210 (25.9%) хүнээр, өмнөх сараас 29 (5.9%) хүнээр тус тус буурсан байна. Нийт бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 601 болсны 319 (53.1%) нь эмэгтэйчүүд байна. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн 55.7 хувийг ерөнхий боловсролтой, 24.6 хувийг дээд боловсролтой, 15.0 хувийг мэргэжилтэй ажилчид, 3.7 хувийг тусгай дунд боловсролтой, 1.0 хувийг боловсролгүй хүмүүс эзлэх боллоо. Шинэ ажлын байранд 539 иргэн ажилд зуучлагдсаны 176 иргэн ХАА, ан агнуур, ОАА, загас агнуурын салбарт, 94 иргэн боловсруулах үйлдвэрт, 82 иргэн барилгын салбарт, 44 иргэн худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээний салбарт, 44 иргэн уул уурхайн салбарт, 31 иргэн зочид буудал, зоогийн газрын салбарт, 17 иргэн төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагааны салбарт, 14 иргэн боловсролын салбарт, 37 иргэн бусад салбарт ажилд орсон байна.

Энэ сард бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс 56 хүн ажилд зуучлагдан орж, 86 хүн идэвхгүйн улмаас хасагдаж, 101 хүн шинээр бүртгэгдсэн байна.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд боловсролоор

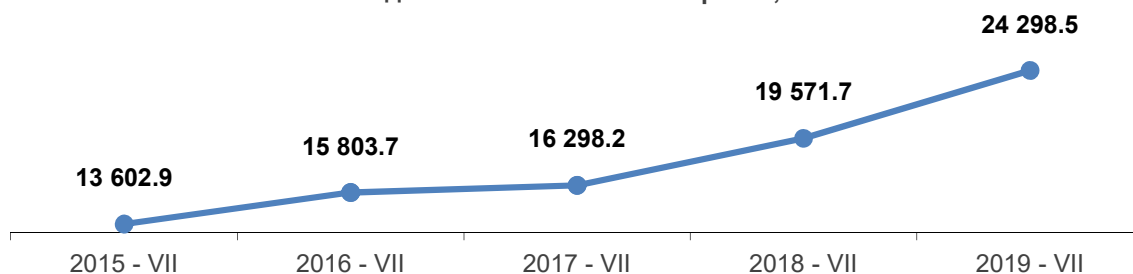

1.4 Нийгмийн даатгал, халамж

2019 оны эхний 7 сарын байдлаар тэтгэврийн даатгалын сангаас 16 769 тэтгэвэр авагчдад 40 775.9 сая төгрөгийг олгосон нь өмнөх оны мөн үеэс тэтгэвэр авагчид 559 (3.4%) хүнээр өсч, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 4 794.1 (13.3%) сая төгрөгөөр өссөн байна. Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 4 355 хүнд 1 821.9 сая төгрөгийг ХЧТА, ЖА, оршуулга, ҮОМШӨ-ны даатгалын сангаас ҮО тэтгэвэр, ХЧТА-ны тэтгэмж, нөхөн төлбөр, сувиллын зардалд 276 хүнд 688.0 сая төгрөг, Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 292 хүнд 457.9 сая төгрөгийг ажилгүйдлийн тэтгэмжид тус тус олгожээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас 38 732 хүнд 9 233.5 сая төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгосон нь өмнөх оны мөн үеэс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчид 1 958 (5.3%) хүнээр өсч, олгосон тэтгэвэр тэтгэмжийн хэмжээ 793.2 (9.4%) сая төгрөгөөр өсчээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, сая.төг

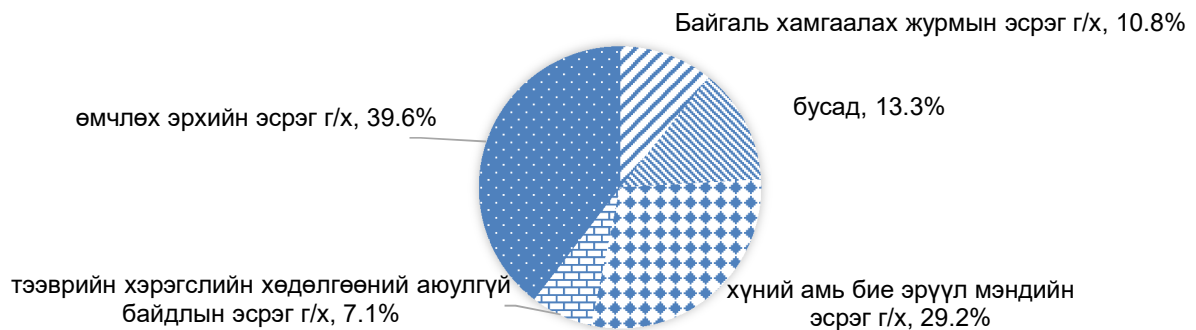

1.5 Гэмт хэрэг

2019 оны эхний 7 сарын байдлаар нийт 445 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн өмнөх оны мөн үеэс 23 (5.5%)-аар өссөн байна. Нийт гэмт хэргийн 98 (22.0%) нь согтуугаар үйлдэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 9 (8.4%)-өөр буурсан байна.

Иргэн болон байгууллагад нийт 1 418.0 сая төгрөгийн хохирол учирсан нь өмнөх оны мөн үеэс 763.1 (1.1дахин) сая төгрөгөөр өссөн байна. Учирсан хохирлоос 397.1 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлж, нөхөн төлөлт 28.0 хувьтай байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 176 (39.6%) нь өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг, 130 (29.2%) нь хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, 48 (10.8%) нь байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг, 32 (7.1%) нь тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 59 (13.3%) нь бусад төрлийн гэмт хэрэг эзэлж байна. Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 31 (17.6%) нь малын хулгай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 16 (2 дахин)-аар өссөн байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, төрлөөр**1.6 Хилээр орсон, гарсан иргэд**

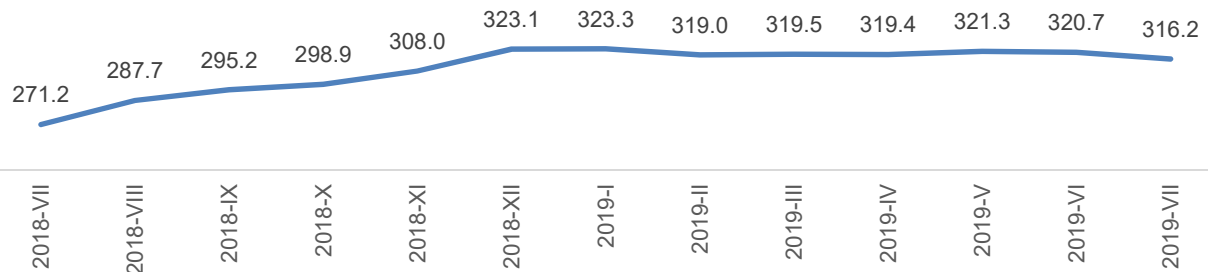
Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг болон Сүхбаатар боомтоор давхардсан тоогоор 362.5 мянган зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 55.9 (13.4%) мянган хүнээр буурсан байна. Нийт зорчигчдын 288.9 (79.7%) мянга нь Монгол иргэд, 73.6 (20.3%) мянга нь гадаад иргэд байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн Монгол иргэдийн тоо 50.2 (14.8%) мянган хүнээр, гадаад иргэдийн тоо 5.7 (7.2%) мянган хүнээр буурсан үзүүлэлтэй байна.

Монгол-Оросын хилийг хялбарчилсан журмаар хил нэвтрэх эрхийн үнэмлэхээр 18 558 хүн зорчсон байна.

Хилээр орсон гарсан иргэд

2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**2.1 Мөнгө, банк**

Монгол банкны мэдээгээр энэ сард кассын цэвэр орлого 45 305.1 сая төгрөг, цэвэр зарлага 45 293.5 сая төгрөгт хүрчээ. Зээлийн өрийн үлдэгдэл 316 165.5 сая төгрөг байгаа ба үүний 2.5 хувийг чанаргүй зээл эзэлж байна. Иргэдийн мөнгөн хадгаламж 101 741.5 сая төгрөг байна

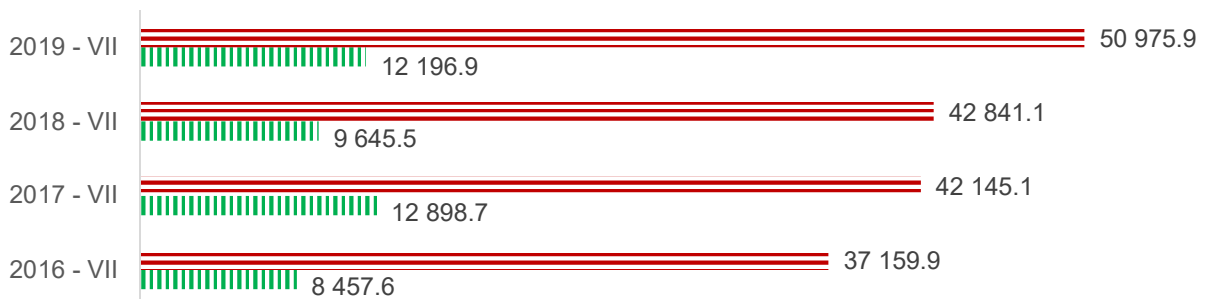
Зээлийн өрийн үлдэгдэл /тэрбум.төг/**2.2 Төрийн сан, татвар**

2019 оны 7 дугаар сарын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээгээр орон нутгийн төсвийн орлого 12 196.7 сая (89.4%) төгрөгийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна. Үүнээс аймгийн төсвийн орлого 9 038.9 сая (85.4%) төгрөгийн гүйцэтгэлтэй, сумдын төсвийн орлого 3 157.7 сая (103.3%) төгрөгийн гүйцэтгэлтэй байна.

2019 оны 7 дугаар сарын төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээгээр орон нутгийн төсвийн зарлага 50 975.9 сая (84.4%) төгрөгийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна. Үүнээс орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын зарлага 22 286.3 сая (76.6%) төгрөг, Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын төсвийн зарлага 28 190.8 сая (91.6%) төгрөгийн гүйцэтгэлтэй байна.

Сумдад 8 263.2 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг, 27 318.3 сая төгрөгийн тусгай зориулалтын шилжүүлэг, 1 619.3 сая төгрөгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлгийг тус тус шилжүүлсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгийн гүйцэтгэл 214.3 сая (98.4%) төгрөгийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Орон нутгийн төсвийн орлого, зарлага / сая.төг /

■ Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл

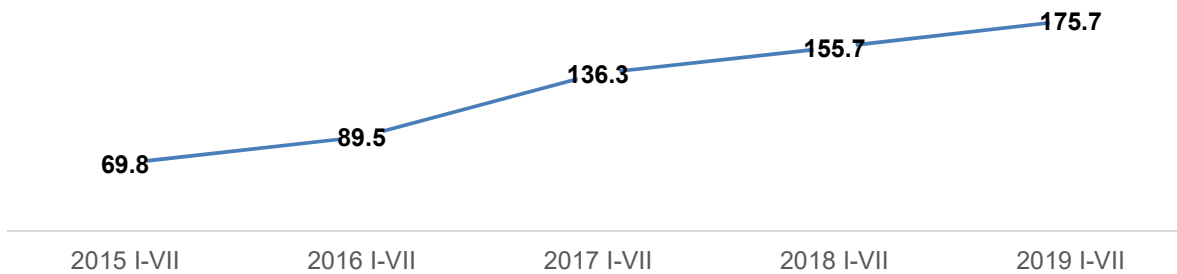
■ Төсвийн орлогын гүйцэтгэл

2.3 Гадаад худалдаа

Сэлэнгэ аймагт 2019 оны эхний 7 сарын байдлаар гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 175.7 сая америк доллар, үүнээс экспорт 3.1 сая америк доллар, импорт 172.6 сая америк доллар байна. Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 20.0 (12.8%) сая америк доллар, үүнээс экспорт 2.1 (2.8*) сая америк доллар, импорт 17.9 (11.6%) сая америк доллараар тус тус өссөн байна.

Гадаад худалдааны бараа эргэлт, сая\$

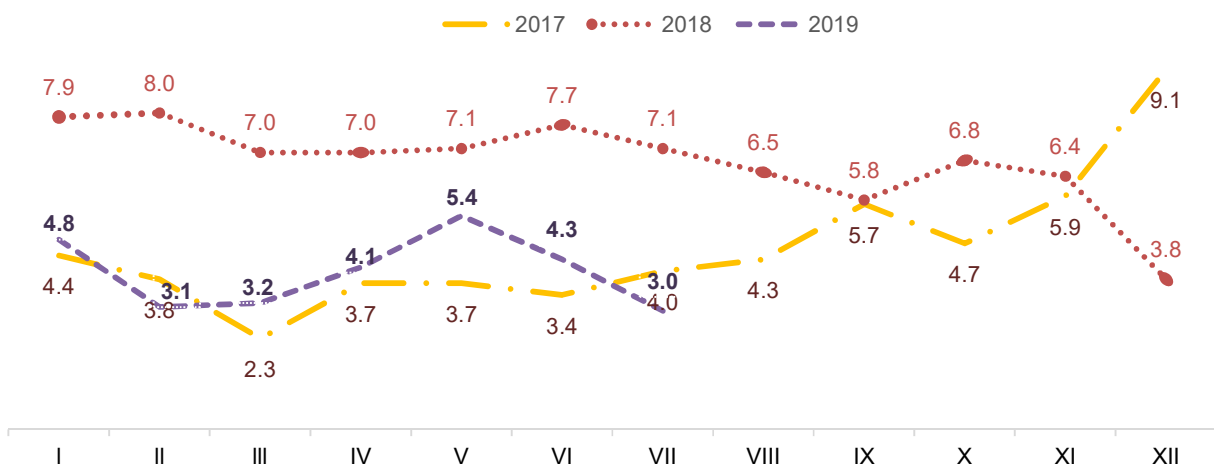
2.4 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2019 оны 7 сард өмнөх сараас 0.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеэс 3.0 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх оны мөн үеэс 3.0 хувиар өсөхөд хүнсний бараа согтууруулах бус ундаа 6.2 хувь, тээвэр 4.2 хувь, орон сууц ус цахилгаан хийн болон бусад түлш 2.9 хувь, гэр ахуйн тавилга гэр ахуйн бараа 2.2 хувь, согтууруулах ундаа тамхи мансууруулах бодис 1.6 хувь, эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ 1.1 хувиар тус тус өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх сараас 0.5 хувиар буурахад хүнсний бараа согтууруулах бус ундаа 1.5 хувь, тээвэр 0.4 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс (өмнөх оны мөн үе), хувь

Хөдөө аж, ахуйн бүтээгдэхүүний үнэ

Малын үнэ 2018 оны мөн үеэс бод малын хувьд 100.000-600.000 төгрөгөөр өсч, бог малын хувьд 30.000 – 40.000 төгрөгөөр өссөн байна. Түүхий эдийн үнийн хувьд адууны шир 5.000 (2.7 дахин) төгрөг, үхрийн шир 17.000 (4.4 дахин) төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

3.ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИК ҮЗҮҮЛЭЛТ

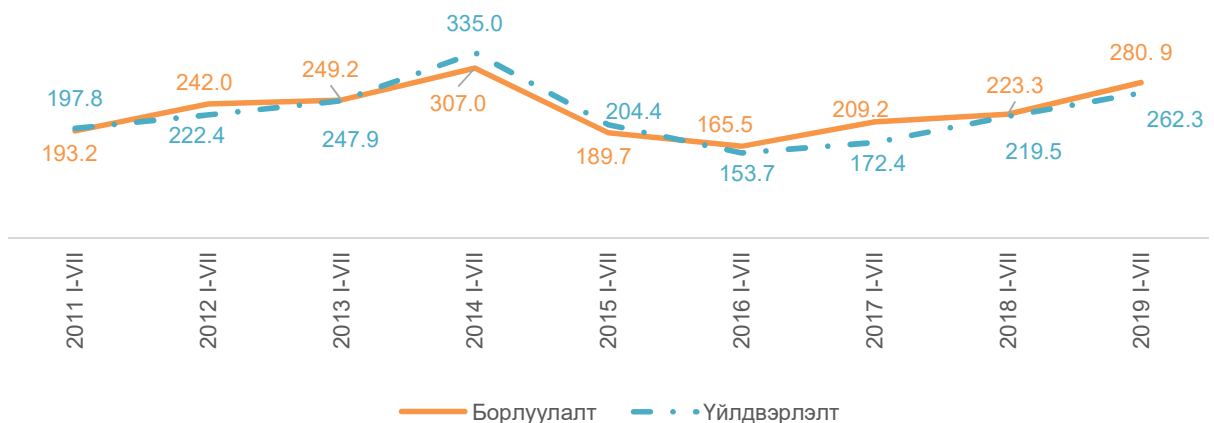

3.2 Аж үйлдвэр

2019 оны эхний 7 сарын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 262.3 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 280.9 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь урьд оны мөн үеэс үйлдвэрлэлт 42.8 (19.5%) тэрбум төгрөгөөр, борлуулалт 57.5 (25.8%) тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 172.2 (61.3%) тэрбум төгрөг нь уул уурхайн салбарт, 102.8 (36.6%) тэрбум төгрөг нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарт, 5.9 (2.1%) тэрбум төгрөг нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт салбарт бүтээгджээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, борлуулалт (тэрбум төг)

4. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

4.2 Цаг уур орчны мэдээ

Уур амьсгалын тойм Climate review

Наймдугаар сард агаарын температур 1981-2010 оны дунджаар 15-20 градус дулаан байдаг. Гэвч цаг агаарын нөхцөл жил бүр харилцан адилгүй байдаг. Тухайлбал, 1984, 1985, 1990, 1993, 2003 онд бүх нутгаар уур амьсгалын дунджаас 1-3 градусаар хүйтэн байсан бол 2001-2002, 2005-2008, 2011, 2015, 2016 онд уг дунджаас 1-4 градусаар дулаан байв. Агаарын үнэмлэхүй их температур 2002, 2015, 2016 онд ихэнх сумдын нутгаар 30-35 градус, Орхон-Сэлэнгийн сав нутгаар 35-39 градус, хөрсний гадарга дээр 55-65 градус хүрч халсан байна. Зарим жилд нутгийн хойд хэсгээр шөнөдөө 3-8 градус хүрч цочир хүйтэрдэг бөгөөд энэ нь арван жил тутамд 1-3 удаа тохиолддог.

ЦАГ АГААРЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДЭЭ *Weather forecast*

Энэ сарын агаарын температурын дундаж нь олон жилийн дунджийн орчим буюу 17-22 градус дулаан байна.

Нэгдүгээр арав хоногийн сүүлч үе болон хоёрдугаар арав хоногийн дунд, 3 дугаар 10 хоногийн сүүлч үеэр ихэнх сумдын нутгаар шөнөдөө 8-13 градус, өдөртөө 19-24 градус дулаан байна. Гуравдугаар арав хоногийн сүүлчээр сэрүүсч уулархаг нутгаар шөнөдөө 3 градус дулаанаас 2 градус хүйтэн, хөрсөн дээр 0-5 градус хүрч цочир хүйтэрнэ, өдөртөө 10-15 градус, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 5-10 градус, өдөртөө 15-20 градус дулаан байна. Нэгдүгээр арав хоногийн эхээр Орхон-Сэлэнгийн саваар шөнөдөө 15-20 градус, өдөртөө 29-34 градус, бусад сумдын нутгаар шөнөдөө 11-16 градус, өдөртөө 26-31 градус хүрч хална. Бусад хугацаанд шөнөдөө 10-15 градус, өдөртөө 23-28 градус дулаан байна.

Энэ сард бүх сумдын нутгаар олон жилийн дунджаас ахиу бороо орох төлөвтэй байна. Нэгдүгээр 10 хоногийн сүүлч хоёрдугаар арав хоногийн дунд 3 дугаар 10 хоногийн сүүлчээр ихэнх сумдын нутгаар бороо орно. Дуу цахилгаантай. Борооны өмнө салхи түр зуур ширүүснэ, ялангуяа нэгдүгээр арав хоногийн эхэн болон сүүлч, хоёр ба гуравдугаар арав хоногийн сүүлчээр зарим газраар түр зуур 14-16 м/с хүрч ширүүснэ.

5. БУСАД

2. Хяналт шалгалт

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар 2019 оны эхний 7 сарын байдлаар 754 аж ахуйн нэгж байгууллага, 222 иргэнд хяналт, шалгалт хийж, 1 925 зөрчил дутагдал илрүүлж, 457 зөрчил арилгуулсан байна.

3. Онцгой байдлын газрын мэдээ

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд он гарсаар 421 объект, 17 айл өрх үзлэг шалгалтанд хамрагдаж, 1497 зөрчил илрүүлэн, 508 зөрчил дутагдлыг арилгуулсан байна. 2019 оны эхний 7 дугаар сарын байдлаар объектод 97, ой хээрийн 16 гал түймэр гарч 450.0 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

8. Түүвэр судалгаа

2019 оны эхний 7 сарын байдлаар Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн судалгааг 238 өрхөөс, Ажиллах хүчний судалгааг 370 өрхөөс авч, судалгаанд хамрагдсан өрхүүдэд урамшуулал болгон 2 300.0 мянган төгрөг олгоод байна.

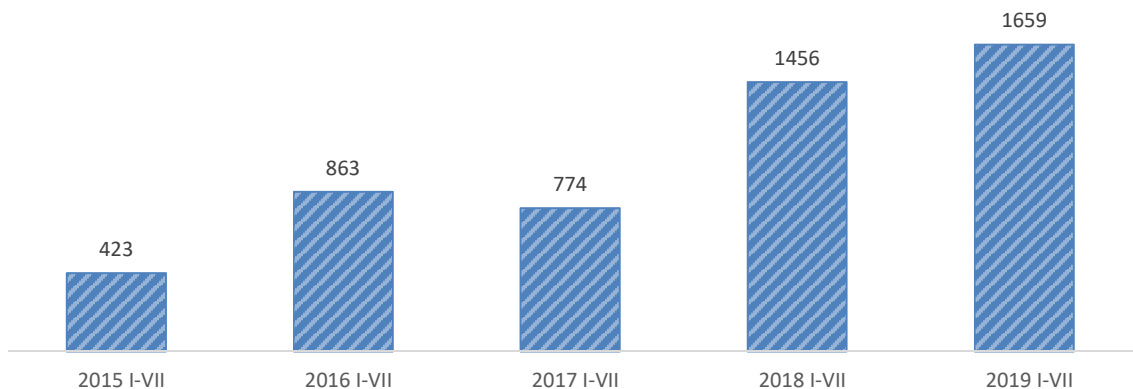
СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА Д.ГҮНДЭГМАА

1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**1.1 Хүн ам****1.1.1 ШИЛЖИЖ ИРСЭН ИРГЭДИЙН ТОО, сумаар**

Сумын нэр	2016 I-VII	2017 I-VII	2018 I-VII		2019 I-VII	
			Бүгд	Эмэгтэй	Бүгд	Эмэгтэй
Дүн	863	774	1 456	757	1 659	821
Алтанбулаг	30	37	23	9	20	10
Ерөө	41	60	67	35	89	38
Зүүнбүрэн	26	26	37	23	47	21
Мандал	150	157	562	319	558	275
Орхон	17	14	24	10	30	12
Сант	17	17	41	20	55	25
Цагааннуур	38	21	35	16	64	34
Баянгол	48	59	79	36	106	53
Сайхан	115	71	145	66	241	116
Орхонтуул	26	35	30	19	46	25
Баруунбүрэн	23	21	34	17	65	36
Шаамар	21	47	53	29	53	30
Хүдэр	24	16	20	7	47	20
Сүхбаатар	202	151	250	128	143	80
Жавхлант	31	16	12	5	30	15
Түшиг	29	5	17	6	32	18
Хушаат	25	21	27	12	33	13

Эх үүсвэр: Улсын бүртгэлийн хэлтэс

Шилжиж ирсэн иргэдийн тоо

1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД**1.2.1 ТӨРӨЛТ**

Сумын нэр	Төрсөн эх				2019 I-ҮИИ 2018 I-ҮИИ
	2016 I-ҮИИ	2017 I-ҮИИ	2018 I-ҮИИ	2019 I-ҮИИ	
ДҮН	1 069	964	1 001	1 029	102.8
Алтанбулаг	1	2	1		
Ерөө	36	18	34	20	58.8
Зүүнбүрэн	5	1	4	3	75.0
Мандал	336	345	347	346	99.7
Орхон					
Сант					
Цагааннуур	3	10	11	6	54.5
Баянгол	2	4	2	2	100.0
Сайхан	72	49	61	49	80.3
Орхонтуул	6	3	6	3	50.0
Баруунбүрэн	4	2	5	1	20.0
Шаамар	1	1	2		
Хүдэр		1	2	1	50.0
Сүхбаатар	585	518	515	586	113.8
Жавхлант		1	1	1	100.0
Түшиг	14	9	9	11	122.2
Хушаат	4		1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.2 АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО

Сумын нэр	Амьд төрсөн хүүхэд								2019 I-ҮИИ 2018 I-ҮИИ
	2016 I-ҮИИ		2017 I-ҮИИ		2018 I-ҮИИ		2019 I-ҮИИ		
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	
Бүгд	1 076	507	967	466	1 001	469	1 033	489	103.2
Алтанбулаг	1	1	2	1	1				
Ерөө	36	18	19	9	35	20	21	9	60.0
Зүүнбүрэн	5	1	1	1	3	2	3	1	100.0
Мандал	343	144	348	166	347	167	349	167	100.6
Орхон									
Сант									
Цагааннуур	3		9	5	11	5	6	3	54.5
Баянгол	2		4	2	2		2	1	100.0
Сайхан	72	43	49	25	61	29	50	24	82.0
Орхонтуул	6	5	3	1	6	1	3	2	50.0
Баруунбүрэн	4	2	2	2	4	3	1		25.0
Шаамар	1	1	1		2	1			
Хүдэр			1	1	2		1		50.0
Сүхбаатар	585	286	518	249	515	233	585	275	113.6
Жавхлант			1	1	1	1	1		100.0
Түшиг	14	6	9	3	10	7	11	7	110.0
Хушаат	4				1				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.3 ТӨРСӨН ЭХ, боловсролоор

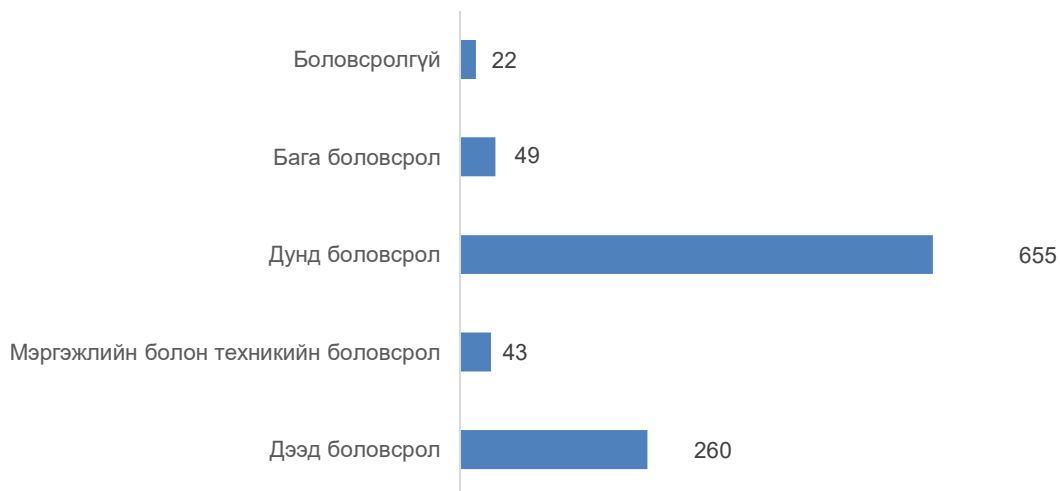
Үзүүлэлт	2016 I-YII	2017 I-YII	2018 I-YII	2019 I-YII	$\frac{2019 \text{ I-YII}}{2018 \text{ I-YII}}$
Бүгд	1 069	964	1 001	1 029	102.8
Дээд боловсрол	198	229	234	260	111.1
Мэргэжлийн болон техникийн боловсрол	51	45	41	43	104.9
Дунд боловсрол	737	617	667	655	98.2
Бага боловсрол	61	61	44	49	111.4
Боловсролгүй	22	12	15	22	146.7

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.4 ТӨРСӨН ЭХ, насны бүлгээр

Үзүүлэлт	2016 I-YII	2017 I-YII	2018 I-YII	2019 I-YII	$\frac{2019 \text{ I-YII}}{2018 \text{ I-YII}}$
Бүгд	1 069	964	1 001	1 029	102.8
20 хүртэлх	73	67	51	53	103.9
20 - 24	283	253	247	225	91.1
25 - 29	345	286	324	306	94.4
30 - 34	203	207	209	268	128.2
35 - 39	129	123	147	154	104.8
40 - 44	36	28	22	22	100.0
45 - 49			1	1	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Төрсөн эх, боловсролоор

1.2.5 НЯЛХСЫН ЭНДЭГДЭЛ

Сумын нэр	0-1 хүртэлх насны хүүхэд			
	2016 I-YII	2017 I-YII	2018 I-YII	2019 I-YII
Дүн	22	10	12	6
Алтанбулаг		1		
Ерөө	2	2		
Зүүнбүрэн			1	
Мандал	3	2	2	
Орхон				
Сант				
Цагааннуур	1	1		1
Баянгол		1		
Сайхан	1		1	1
Орхонтуул				
Баруунбүрэн	1			
Шаамар	1			
Хүдэр				
Сүхбаатар	13	3	8	4
Жавхлант				
Түшиг				
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	1-5 насны хүүхэд			
	2016 I-YII	2017 I-YII	2018 I-YII	2019 I-YII
Дүн	5	3	3	4
Алтанбулаг				
Ерөө		1		
Зүүнбүрэн				
Мандал	1	1	1	1
Орхон				
Сант	1			
Цагааннуур				
Баянгол				
Сайхан		1		1
Орхонтуул				
Баруунбүрэн				
Шаамар	1			
Хүдэр				
Сүхбаатар	2		1	2
Жавхлант			1	
Түшиг				
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.6 НАС БАРАЛТ

Сумын нэр	нас баралт								<u>2019 I-ҮИИ</u> 2018 I-ҮИИ
	2016 I-ҮИИ		2017 I-ҮИИ		2018 I-ҮИИ		2019 I-ҮИИ		
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	
Бүгд	346	139	277	104	289	107	290	109	100.3
Алтанбулаг	16	10	15	5	18	6	15	3	83.3
Ерөө	27	5	29	8	20	5	20	4	100.0
Зүүнбүрэн	8	4	7	3	7	3	6	2	85.7
Мандал	76	24	68	20	89	36	61	27	68.5
Орхон	3	2	7	3	9	1	5		55.6
Сант	7	3	4	2	2	2	11	5	5.5*
Цагааннуур	15	3	11	3	10	6	11	6	110.0
Баянгол	18	6	12	6	4	2	10	2	2.5*
Сайхан	29	14	21	7	24	9	27	11	112.5
Орхонтуул	13	7	7	5	7	2	15	4	2.1*
Баруунбүрэн	10	3	8	4	7	4	13	8	185.7
Шаамар	17	10	11	7	13	6	12	5	92.3
Хүдэр	8	2	6	1	4	2	5	1	125.0
Сүхбаатар	86	36	62	29	62	20	70	26	112.9
Жавхлант	3	1	4		5	2	2	1	40.0
Түшиг	6	5	2		7	1	2	2	28.6
Хушаат	4	4	3	1	1		5	2	5.0*

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.7 НАС БАРАЛТ, насны бүлгээр

Үзүүлэлт	2016 I-ҮИИ	2017 I-ҮИИ	2018 I-ҮИИ	2019 I-ҮИИ	<u>2019 I-ҮИИ</u> 2018 I-ҮИИ
Бүгд	346	277	289	290	100.3
эмэгтэй	127	86	107	110	102.8
0 - 1	22	10	12	6	50.0
1 - 5	6	4	3	4	133.3
6 - 18	8	7	4	3	75.0
19 - 54	112	92	85	83	97.6
54-с дээш	198	164	185	194	104.9

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.8 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД

Сумын нэр	Бүх халдварт өвчин				2019 I-YII	2018 I-YII
	2016 I-YII	2017 I-YII	2018 I-YII	2019 I-YII		
ДҮН	1 545	423	552	416		75.4
Алтанбулаг	46	23	47	26		55.3
Ерөө	94	18	25	12		48.0
Зүүнбүрэн	23	22	7	7		100.0
Мандал	531	59	84	84		100.0
Орхон	9	3	10	3		30.0
Сант	14	1		1		
Цагааннуур	67	23	25	17		68.0
Баянгол	26	5	36	12		33.3
Сайхан	9	23	36	23		63.9
Орхонтуул	11	8	6	7		116.7
Баруунбүрэн	20		2	2		100.0
Шаамар	53	30	13	16		123.1
Хүдэр	49	12	8	2		25.0
Сүхбаатар	529	185	223	177		79.4
Жавхлант	25	1	6	4		66.7
Түшиг	9	7	21	6		28.6
Хушаат	30	3	3	17		5.6*

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Бэлгийн замын өвчин				2019 I-YII	2018 I-YII
	2016 I-YII	2017 I-YII	2018 I-YII	2019 I-YII		
ДҮН	249	213	376	242		64.4
Алтанбулаг	13	8	37	11		29.7
Ерөө	9	4	9	5		55.6
Зүүнбүрэн	6	8	6	5		83.3
Мандал	39	25	52	40		76.9
Орхон			9	3		33.3
Сант		1		1		
Цагааннуур	11	15	19	11		57.9
Баянгол			22	3		13.6
Сайхан	13	8	32	9		28.1
Орхонтуул	2	3	2	2		100.0
Баруунбүрэн	8			1		
Шаамар	12	17	10	13		130.0
Хүдэр	4	5	2			
Сүхбаатар	122	112	158	128		81.0
Жавхлант	2	2	2	4		2.0*
Түшиг	4	5	16	5		31.3
Хушаат	4			1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Гипатит				<u>2019 I-ҮИИ</u> <u>2018 I-ҮИИ</u>
	2016 I-ҮИИ	2017 I-ҮИИ	2018 I-ҮИИ	2019 I-ҮИИ	
ДҮН	6	0	2	2	100.0
Алтанбулаг			1		
Ерөө					
Зүүнбүрэн					
Мандал	3				
Орхон					
Сант					
Цагааннуур					
Баянгол					
Сайхан					
Орхонтуул					
Баруунбүрэн					
Шаамар				1	
Хүдэр	1				
Сүхбаатар	1			1	
Жавхлант	1				
Түшиг					
Хушаат			1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	сүрьеэ				<u>2019 I-ҮИИ</u> <u>2018 I-ҮИИ</u>
	2016 I-ҮИИ	2017 I-ҮИИ	2018 I-ҮИИ	2019 I-ҮИИ	
ДҮН	135	128	117	107	91.5
Алтанбулаг	9	12	6	12	2.0*
Ерөө	2	9	14	7	50.0
Зүүнбүрэн	1			2	
Мандал	36	31	28	34	121.4
Орхон	4	3	1		
Сант	1				
Цагааннуур	4	8	5	3	60.0
Баянгол	10	5	13	9	69.2
Сайхан	14	9	4	9	2.2*
Орхонтуул	7	5	3	5	166.7
Баруунбүрэн	1		1	1	100.0
Шаамар	5		2	1	50.0
Хүдэр	2	2	2	2	100.0
Сүхбаатар	39	40	29	20	69.0
Жавхлант			4		
Түшиг		2	4	1	25.0
Хушаат		2	1	1	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ**1.3.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, боловсролоор**

Үзүүлэлт	2016 - VII	2017 - VII	2018 - VII	2019 - VII	$\frac{2019 - VII}{2018 - VII}$
Бүгд	804	997	811	601	74.1
- Эмэгтэй	375	480	444	319	71.8
- Дээд	212	305	257	148	57.6
- Тусгай дунд	56	75	59	22	37.3
- Ерөнхий боловсролтой	440	443	345	335	97.1
- Мэргэжилтэй ажилчид	92	166	141	90	63.8
- Боловсролгүй	4	8	9	6	66.7

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО сумдаар,

Сумын нэр	Сарын эхний ажилгүйчүүд	Тухайн сард хасагдсан		Нэмэгдсэн	Сарын эцэс
		Ажилд зуучлагдсан	Идэвхгүйн улмаас хасагдсан		
ДҮН	639	56	86	104	601
Алтанбулаг	38		1		37
Ерөө	39	18		6	27
Зүүнбүрэн	2				2
Мандал	122	14	15	30	123
Орхон	4		1	1	4
Сант	20		1		19
Цагааннуур	34	4	4	3	29
Баянгол	66		17		49
Сайхан	37	4	3	5	35
Орхонтуул	30		3	2	29
Баруунбүрэн	0				0
Шаамар	26	8	6	11	23
Хүдэр	22		4		18
Сүхбаатар	166	8	30	45	173
Жавхлант	4			1	5
Түшиг	25		1		24
Хушаат	4				4

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.3 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙР

Сумын нэр	Бүгд	ХАА, ан агнуур, ОАА, загас агнуур	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	Барилга	Худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээ	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, холбоо	Санхүүгийн үйл ажиллагаа	мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах үйл ажиллагаа	Боловсрол	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	урлаг, үзвэр, үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа
ДҮН	539	176	44	94	2	82	44	31	4	4	0	8	17	14	5	14
Алтанбулаг	21	6		8			2	2					2		1	
Ерөө	42	7	24	2			4						3	1		1
Зүүнбүрэн	9	6										2				1
Мандал	126	45		46			16	10				4	2	1		2
Орхон	6	5		1												
Сант	21	12		1			2						3	3		
Цагааннуур	17	1		4			9			3						
Баянгол	35	29	1	2				3								
Сайхан	69	7		1		49	4	5		1				2		
Орхонтуул	14	7				3		2					2			
Баруунбүрэн	21	15		1	1			1	2						1	
Шаамар	16	3		5			2	2					2	1		1
Хүдэр	20	4		11				3								2
Сүхбаатар	65	8		9		27	3	3	1			2		5		7
Жавхлант	12	10											2			
Түшиг	41	11	19	2	1	3			1				1		3	
Хушаат	4			1			2							1		

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ**1.4.1 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САН, сая.төг**

Үйлчилгээний төрөл	Хүн	Мөнгөн дүн, сая.төг
Халамжийн тэтгэвэр	2 450	2 770.6
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	3 148	1 255.4
Онцгой тохиолдлын болон амжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	38	45.6
Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээ	371	50.7
Жирэмсэн эхчүүдэд олгосон мөнгөн тэтгэмж	2 098	245.0
Ахмад дайчин, алдар цолтон ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	70	47.3
Эхийн алдар одонтой эхчүүдэд олгосон тусламж	8 714	1 416.0
Ахмад настанд үзүүлсэн тусламж, хөнгөлөлт	4 479	307.4
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тусламж, хөнгөлөлт	406	96.7
Насны хишиг	4 748	712.8
Цалинтай ээж хөтөлбөр	5 963	1 698.9
Өрх толгойлсон эх, эцэг хөтөлбөр	216	127.5
Хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ	6 031	459.7
Нийт	38 732	9 233.5

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4.2 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГО, АВЛАГА, сумаар, сая.төг

Сумдын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	төл	гүй	хувь	ААНБ	төсөв	бүгд
ДҮН	19 344.9	24 298.5	125.6	8 066.3	223.8	8 290.1
Алтанбулаг	327.1	388.2	118.7			0.0
Ерөө	2 039.9	3 180.0	155.9	104.2	1.9	106.1
Зүүнбүрэн	196.9	255.8	129.9	16.2		16.2
Мандал	4 944.7	6 552.4	132.5	364.0	24.8	388.8
Орхон	128.8	168.6	130.9	6.0	0.9	6.9
Сант	150.1	220.3	146.8	9.9		9.9
Цагааннуур	601.9	706.4	117.4	262.2		262.2
Баянгол	409.2	498.7	121.9	204.2		204.2
Сайхан	3 320.6	2 588.2	77.9	5 969.6	3.5	5 973.1
Орхонтуул	250.1	342.9	137.1	9.2	0.1	9.3
Баруунбүрэн	277.1	325.8	117.6	0.9	0.4	1.3
Шаамар	322.6	453.3	140.5	3.3	0.4	3.7
Хүдэр	222.9	292.2	131.1	34.3	6.9	41.2
Сүхбаатар	5 601.9	7 629.5	136.2	1 019.4	170.9	1 190.3
Жавхлант	170.9	233.7	136.7	36.4	1.3	37.7
Түшиг	176.7	197.2	111.6	26.5		26.5
Хушаат	203.6	265.3	130.3		12.6	12.6
ТИХ	19 344.9	24 298.5	125.6	8 066.3	223.8	8 290.1

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалын хэлтэс

1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ**1.5.1 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО**

Сумын нэр	Гэмт хэргийн тоо				2019 - VII
	2016 - VII	2017 - VII	2018 - VII	2019 - VII	2018 - VII
ДҮН	430	418	422	445	105.5
Алтанбулаг	30	31	16	34	212.5
Ерөө	28	27	35	29	82.9
Зүүнбүрэн	9	9	7	5	71.4
Мандал	117	123	103	146	141.7
Орхон	11	15	9	10	111.1
Сант	18	8	3	5	166.7
Цагааннуур	13	6	15	12	80.0
Баянгол	25	36	28	28	100.0
Сайхан	39	43	31	32	103.2
Орхонтуул	16	9	8	16	200.0
Баруунбүрэн	9	4	12	9	75.0
Шаамар	15	8	13	7	53.8
Хүдэр	6	13	23	18	78.3
Сүхбаатар	72	71	97	83	85.6
Жавхлант	9	3	8	2	25.0
Түшиг	10	6	6	3	50.0
Хушаат	3	6	8	6	75.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.2 БҮРТГЭГДСЭН ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧИЛ

Сумын нэр	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг	Бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил бүгд	торгуульсан		Т/Х жолоодох эрх хассан
			иргэн	ААНБ	
ДҮН	98	16 129	633	0	518
Алтанбулаг	5	326	19		30
Ерөө	5	141	21		19
Зүүнбүрэн	2	37	13		3
Мандал	40	2 980	283		214
Орхон	1	221	8		12
Сант		40	9		2
Цагааннуур	3	159	9		3
Баянгол	4	5 421	35		44
Сайхан	8	2 699	36		44
Орхонтуул	2	25	8		2
Баруунбүрэн	2	58	2		2
Шаамар	2	968	20		5
Хүдэр		45	11		
Сүхбаатар	20	2 629	147		134
Жавхлант	1	270	8		4
Түшиг	1	12	3		
Хушаат	2	20	1		
Бусад аймаг		78			

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.3 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, сумдаар

Сумын нэр	Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг г/х	Байгаль хамгаалах журмын эсрэг г/х	Өмчлөх эрхийн эсрэг г/х	малын хулгай	Тээврийн хэрэгслийн хөд-ний аюулгүй байдлын эсрэг г/х	Бойаа
Алтанбулаг	4	3	11	2	3	13
Ерөө	2	22	2		1	2
Зүүнбүрэн	2	1	1			1
Мандал	56	15	59	3	3	13
Орхон	4		3		2	1
Сант			3	2	1	1
Цагааннуур	6		6	1		
Баянгол	5	1	7	3	12	3
Сайхан	6		20	10	4	2
Орхонтуул	6	1	6	3		3
Баруунбүрэн	2		3	1	3	1
Шаамар	4					3
Хүдэр	3	5	10	4		
Сүхбаатар	25		43	2	3	12
Жавхлант	1					1
Түшиг	3					
Хушаат	1		2			3
Бусад аймаг						

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД**1.6.1 ХИЛИЙН БООМТООР НЭВТЭРСЭН ЗОРЧИГЧ, ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ**

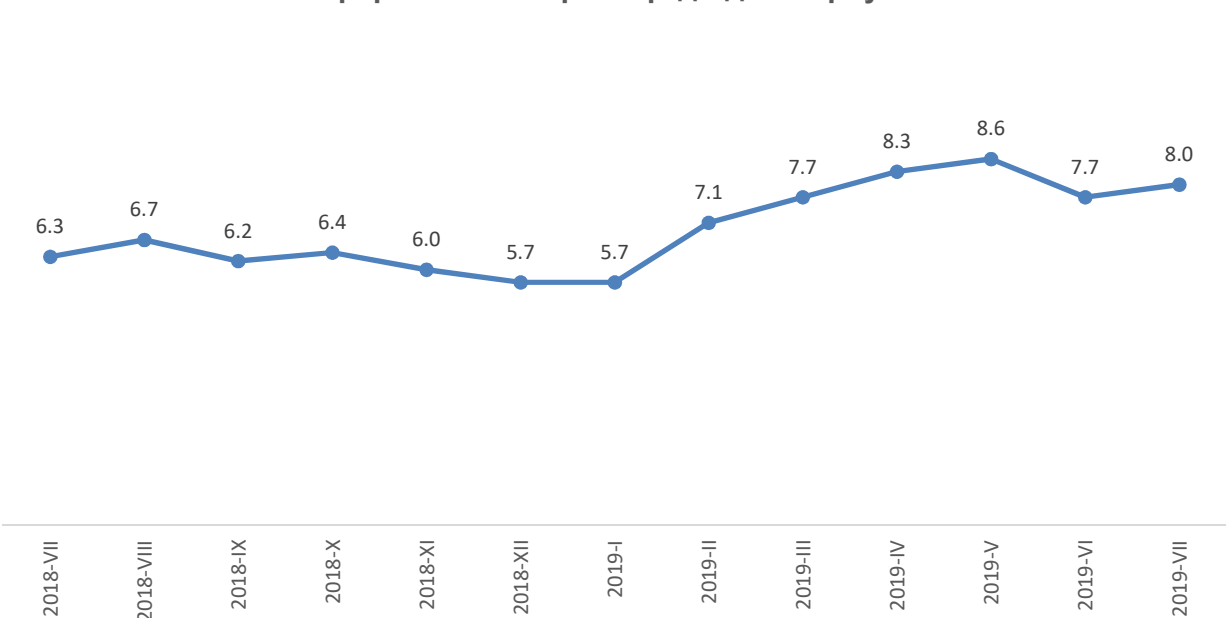
Үзүүлэлт	Орсон		Гарсан		Бүгд		<u>2019 I-VII</u> <u>2018 I-VII</u>
	2018 I-VII	2019 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	
Суудлын вагон	1 226	1 133	1 276	1 009	2 502	2 142	85.6
Ачааны вагон	56 866	52 232	56 850	51 079	113 716	103 311	90.9
Зүтгүүрийн вагон	1 357	1 284	1 395	1 302	2 752	2 586	94.0
Суудлын автомашин	43 337	37 977	43 874	38 158	87 211	76 135	87.3
Ачааны автомашин	18 688	15 127	18 561	14 694	37 249	29 821	80.1
Нисэх онгоц							
Зорчигч монгол	169 651	144 287	169 422	144 606	339 073	288 893	85.2
гадаад	39 510	37 810	39 831	35 828	79 341	73 638	92.8
Ачаа тээш /мян.тн /	3 165.1	2 741.6	452.4	386.1	3 617.5	3 128	86.5

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг дахь Гаалийн газар

2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ****2.1.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН МЭДЭЭ, 07 сарын байдлаар, сая төг**

Банкууд	Цэвэр		Зээлийн өрийн үлдэгдэл	Чанаргүй зээл	Иргэдийн мөнгөн хадгаламж	Харилцахын үлдэгдэл
	Орлого	Зарлага				
ДҮН	45 305.1	45 293.5	316 165.5	8 008.3	101 741.5	33 229.1
1.Хаан банк СБ	10 820.3	10 614.7	96 309.5	2 003.2	33 530.7	12 005.0
2.Хаан банк ЗХ	3 504.4	4 397.9	43 699.9	819.2	13 493.0	9 622.1
3.ХХБанк ЗХ	1 733.9	1 695.1	13 129.8	40.9	4 167.3	2 460.4
4.ХХБанк Хөтөл	3 297.7	3 297.7	10 510.6	288.3	2 681.9	396.8
5.Төрийн банк СБ	14 278.4	14 145.1	64 959.1	636.3	20 479.4	5 541.6
6.Төрийн банк ЗХ	5 125.4	5 149.0	21 972.7	8.9	6 327.4	821.3
7.Хас банк СБ	1 308.0	987.8	19 249.1	404.6	7 845.1	564.0
8.Хас банк ЗХ	1 036.5	691.4	17 471.5	247.7	5 945.8	344.8
9.Хас банк Хөтөл	786.7	683.8	6 790.4	278.6	2 308.9	153.4
10.Голомт банк	3 413.8	3 631.0	22 072.9	3 280.6	4 962.1	1 319.7

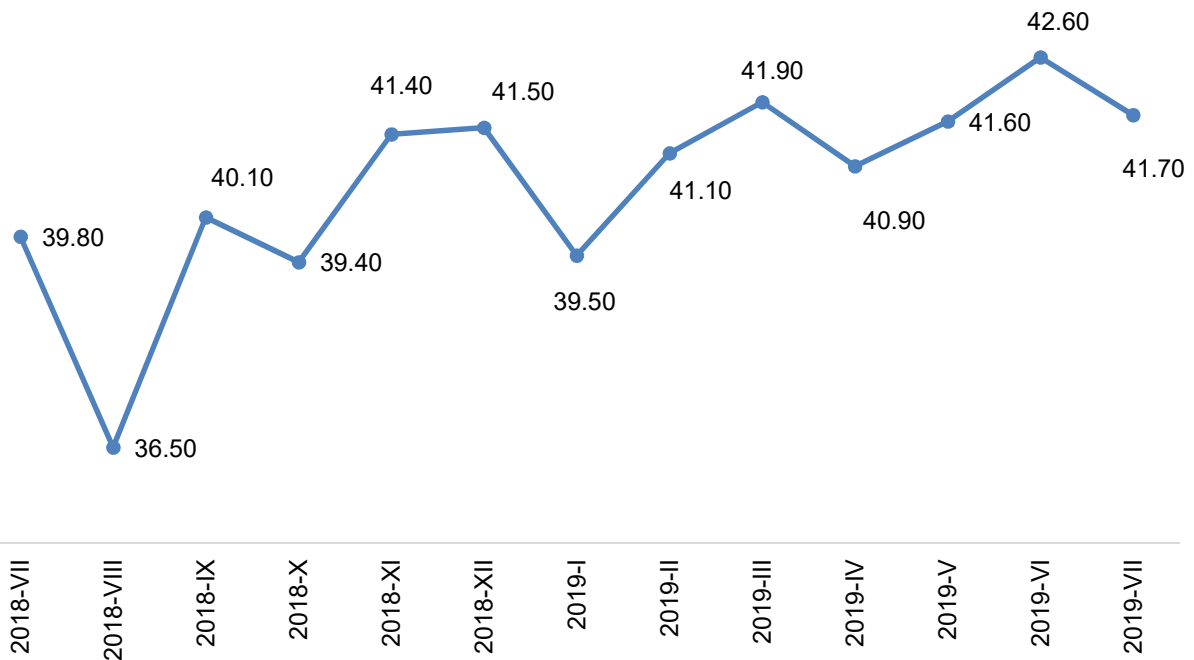
Эх үүсвэр: Дархан-Уул аймаг Монгол банк

Чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэл /тэрбум.төг/

2.1.2 АРИЛЖААНЫ БАНКНЫ ВАЛЮТЫН ХАНШ, 8-р сарын 10-ны байдлаар

Валютын нэр	Авах	Зарах
Рубль	39.70	41.70
Доллар	2 665.00	2 673.00
Евро	2 956.00	3 015.00
Юань	375.00	378.70
Иен	24.92	25.39
Английн фунт	3 199.00	3 275.00
Вон	2.14	2.24
Швейцарь франк	2 700.00	2 769.00

Эх үүсвэр: Хаан банк

Рублийн ханш /зарах.төг/

2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР

2.2.1 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ, сая.төг, 7 сарын байдлаар

Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
1. Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	48 146.8	46 581.2	96.7
Орон нутгийн төсвийн орлого	13 636.7	12 196.7	89.4
Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого	10 581.3	9 038.9	85.4
Сумдын төсвийн орлого	3 055.4	3 157.7	103.3
Улсын төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг	3 348.4	3 348.4	100.0
Улсын төсвөөс олгох тусгай зориулалтын шилжүүлэг	27 764.9	27 763.3	100.0
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох шилжүүлэг	3 264.8	3 140.9	96.2
Урьд оны үлдэгдэл /Орон нутгийн орлого/	0.0	0.0	
Урьд оны үлдэгдэл /Орон нутгийн хөгжлийн сан/	131.8	131.8	100.0
2. Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	60 372.2	50 975.9	84.4
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	29 092.3	22 286.3	76.6
Үүнээс: Сумдын орон нутгийн байгууллагуудын зарлага	11 856.2	8 286.9	69.9
Сумдын орон нутгийн хөгжлийн сан	1 535.3	687.5	44.8
Аймгийн шууд харьцдаг байгууллагуудын зарлага	17 236.1	13 999.4	81.2
Үүнээс: Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	600.0	317.6	52.9
Аймгийн замын сангийн хөрөнгө оруулалт	549.0	0.0	0.0
Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сан	1 784.1	1 125.6	63.1
Халамжийн сан	298.5	187.2	62.7
Шууд харьцдаг төсвийн байгууллагуудын зарлага	5 523.5	3 891.5	70.5
Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгө	217.8	214.3	98.4
Сумдын тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын зарлага	30 766.2	28 190.8	91.6
Аймгийн тусгай зориулалтын шилжүүлгийн байгууллагуудын зарлага	513.8	498.8	97.1
3. Аймгаас олгосон санхүүгийн дэмжлэг, орлогын шилжүүлэг	36 110.5	36 110.5	100.0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	8 263.2	8 263.2	100.0
Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	1 619.3	1 619.3	100.0
Үүнээс: Хот тохижуулахын урсгал зардалд	84.0	84.0	100.0
Мал эмнэлгийн үйлчилгээний зардалд	0.0		
Хөрөнгө оруулалтын зардалд	1 535.3	1 535.3	100.0
Аймагт олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	2 078.3	1 419.8	68.3
Үүнээс: Хөрөнгө оруулалтын зардалд	1 784.1	1 125.6	63.1
Мал эмнэлгийн үйлчилгээний хяналтын зардалд	21.7	21.7	100.0
Сумдад олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	272.5	272.5	100.0
Аймагт олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	27 318.3	27 318.3	100.0
Тусгай зориулалтын шилжүүлэг /салбараар/	445.1	445.1	100.0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	27 763.3	27 763.3	100.0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	15 156.2	15 156.2	100.0
- Эрүүл мэндийн байгууллага	8 091.5	8 091.5	100.0
- Газрын кадастрын байгууллага	3 968.8	3 968.8	100.0
- Хүүхдийн байгууллага	271.7	271.7	100.0
Сумдын сум хөгжүүлэх сан	275.1	275.1	100.0

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГЫН МЭДЭЭ сумдаар

Сумын нэр	ОРЛОГО /сая.төг/			ОРОН НУТГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ЗАРЛАГА /сая.төг/		
	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
Алтанбулаг	288.90	241.81	83.7	544.59	365.27	67.1
Баруунбүрэн	57.03	30.77	54.0	584.36	336.68	57.6
Баянгол	97.70	196.73	201.4	590.30	390.04	66.1
Ерөө	305.81	247.41	80.9	970.07	516.64	53.3
Жавхлант	31.90	63.05	197.6	360.97	254.72	70.6
Зүүнбүрэн	19.23	26.05	135.4	415.91	276.46	66.5
Мандал	863.25	752.43	87.2	2,502.07	1,896.16	75.8
Орхон	33.39	23.08	69.1	501.25	392.96	78.4
Орхонтуул	39.64	24.91	62.8	457.64	374.25	81.8
Сайхан	215.36	240.68	111.8	1,246.52	809.20	64.9
Сант	18.97	9.60	50.6	376.84	292.03	77.5
Сүхбаатар	789.68	774.57	98.1	900.50	629.33	69.9
Түшиг	55.96	46.63	83.3	424.66	300.06	70.7
Хүдэр	103.60	149.84	144.6	431.99	359.82	83.3
Хушаат	26.42	21.27	80.5	388.46	252.57	65.0
Цагааннуур	51.35	121.10	235.8	574.55	397.97	69.3
Шаамар	57.25	187.82	328.0	585.48	442.70	75.6
Сумдын дүн	3,055.4	3,157.7	103.3	11,856.2	8,286.9	69.9
Аймгийн төсөв	288.90	241.81	83.7	544.59	365.27	67.1
Дүн	57.03	30.77	54.0	584.36	336.68	57.6

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.3 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ӨГЛӨГ АВЛАГЫН МЭДЭЭ сая төг

Сумын нэр	Авлага			Өглөг		
	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ
Алтанбулаг	-	-	-	6.3	1.0	5.3
Баруунбүрэн	6.6	3.5	3.1	7.5	4.2	3.3
Баянгол	-	-	-	6.0	5.2	0.9
Ерөө	-	-	-	75.1	25.0	50.2
Жавхлант	4.1	1.0	3.1	15.5	3.3	12.2
Зүүнбүрэн	10.0	1.8	8.3	10.1	1.5	8.7
Мандал	-	-	-	68.0	6.4	61.6
Орхон	-	-	-	0.9	0.9	-
Орхонтуул	-	-	-	22.0	5.8	16.2
Сайхан	-	-	-	600.8	93.9	506.8
Сант	1.8	-	1.8	11.4	0.1	11.3
Сүхбаатар	-	-	-	49.3	-	49.3
Түшиг	-	-	-	25.5	-	25.5
Хүдэр	-	-	-	32.7	32.7	-
Хушаат	-	-	-	14.5	6.9	7.6
Цагааннуур	-	-	-	2.0	-	2.0
Шаамар	-	-	-	12.6	3.8	8.8
Дүн	22.6	6.3	16.3	960.4	190.8	769.6
Аймгийн төсөв	-	-	-	14.6	14.7	-
Дүн	22.6	6.3	16.3	975.1	205.5	769.6

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.3 ГАДААД ХУДАЛДАА**2.3.1 СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ ГААЛИЙН ГАЗРААР ДАМЖСАН ГАДААД ХУДАЛДАА**

Бараа эргэлт	Импорт /мян. \$/		Экспорт /мян.\$/		Нийт эргэлт /мян.\$/		<u>2019 I-VII</u> 2018 I-VII
	2018 I-VII	2019 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	
Сүхбаатар боомт	57 533.5	55 599.7	511.3	2 016.0	58 044.8	57 615.7	99.3
Алтанбулаг боомт	96 960.5	116 289.9	581.0	1 128.2	97 541.5	117 418.1	120.4
Алтанбулаг / Чөлөөт бүс /	125.1	660.7			125.1	660.7	528.1
Дүн	154 619.1	172 550.3	1 092.3	3 144.2	155 711.4	175 694.5	112.8

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймаг дахь Гаалийн газар

2.4 ҮНЭ**2.4.1 АЙМГИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС**

Сэлэнгэ аймгийн хэрэглээний үнийн индекс	<u>2019.VII</u> 2018.VII	<u>2019.VII</u> 2018.XII	<u>2019.VII</u> 2019.VI
АЙМГИЙН ЕРӨНХИЙ ИНДЕКС	103.0	103.6	99.5
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	106.2	110.6	98.5
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	101.6	100.3	100.0
03. ХУВЦАС, БӨС БАРАА, ГУТАЛ	98.2	100.3	100.0
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	102.9	101.3	100.0
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	102.2	100.7	100.1
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	101.1	100.1	100.0
07. ТЭЭВЭР	104.2	98.2	99.6
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	99.4	99.4	100.0
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	98.8	98.8	100.0
10. БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
11. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100.0	100.0	100.0
12. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	106.6	105.4	100.0

2.4.2 ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, МЯН.ТӨГ

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл	2018-VII	2019-VII	$\frac{2019 - VII}{2018 - VII}$
1.ХҮНСНИЙ БАРАА			
1 Талх, гурил, будаа			
Гурил /савласан, кг/	1100	1 100	100.0
Талх /орон нутгийн, ш/	1100	1 200	109.1
Нарийн боов /кг/	2500	2 500	100.0
Будаа /кг/	2400	2 400	100.0
Элсэн чихэр /кг/	2200	2 200	100.0
2 МАХ МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
Хонины мах /кг/	6500	8 000	123.1
Үхрийн мах /кг/	7500	9 000	120.0
Адууны мах /кг/	5800	7 500	129.3
Ямааны мах /кг/	5500	7 000	127.3
Дотор мах, цувдай /цусгүй/	3500	4 000	114.3
Хиам /чанасан, кг/	10000	10 000	100.0
3 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ			
Сүү /задгай, л/	800	1 000	125.0
Сүү / савласан, л/	2600	2 700	103.8
Тараг /задгай, л/	1000	1 300	130.0
Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	13000	15 000	115.4
Айраг /л/	3500	3 500	100.0
Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4500	4 500	100.0
Өндөг /ш/	350	350	100.0
4 Бүх төрлийн өөх тос			
Ургамлын тос /л/	3800	3 800	100.0
Өөхөн тос /кг/	2000	2 000	100.0
Шар тос /кг/	13000	13 000	100.0
Масло /задгай, кг/	4500	4 500	100.0
5 ХҮНСНИЙ НОГОО			
Төмс /кг/	1200	1 000	83.3
Лууван /кг/	1200	1 200	100.0
Манжин /кг/	1500	1 200	80.0
Байцаа /кг/	1500	1 500	100.0
Сонгино /кг/	1500	1 500	100.0
Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/	3500	3 500	100.0
Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	2300	2 300	100.0
2. ШАТАХУУН			
Бензин А - 80	1645	1 750	106.4
Бензин А - 92	1795	1 850	103.1
Дизелийн түлш	2105	2 370	112.6

2.4.3 МАЛЫН ҮНЭ, мян.төг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Нас, хүйс	Х/н	2018-VII	2019-VII
А.Малын үнэ				
1.Адуу				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	850.0	850.0
	эм	толгой	750.0	850.0
Өсвөр насны	эр	толгой	550.0	700.0
	эм	толгой	500.0	700.0
2. Үхэр				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	900.0	1 500.0
	эм	толгой	850.0	1 400.0
Өсвөр насны	эр	толгой	700.0	1 200.0
	эм	толгой	600.0	
3.Хонь				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	130.0	170.0
	эм	толгой	100.0	170.0
Төлөг	эр	толгой	100.0	130.0
	эм	толгой	100.0	130.0
4.Ямаа				
Нас гүйцсэн	эр	толгой	90.0	130.0
	эм	толгой	80.0	130.0
Борлог	эр	толгой	65.0	100.0
	эм	толгой	65.0	90.0

2.4.4 ХАА-н БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, төгрөг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Х/Н	2018-VII	2019-VII
1.Мах			
Тахианы	кг	7 500	9 000
Гахайны	кг	8 000	9 000
2.Хөөвөр, хялгас			
Адууны дэл	кг	8 000	3 000
Адууны сүүл	кг	8 000	3 000
3.Арьс, шир			
Адууны шир	ш	8 000	3 000
Үхрийн шир			
1.80-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	10 000	3 000
2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	22 000	5 000
Ноосгүй нэхий	ш	2 500	500
4.Хөдөө аж ахуйн бусад бүтээгдэхүүн			
Өндөг, дотоодын	ш	300	350
Зөгийн бал, дотоодын	кг	20 000	20 000
5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүн (дотоодын)			
5.1.Хүнсний ногоо			
Сонгино	кг	2 500	2 500
Өргөст хэмх	кг	2 000	5 000

Тайлбар: Үнийг Сүхбаатар хотын ханшаар авсан болно

3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 АЖ ҮЙЛДВЭР

3.1.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар, сая.төг

Салбараар	2016 I-VII	2017 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2019 I-VII</u> <u>2018 I-VII</u>
					2016 I-VII	2017 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	
Бүгд	153 718.9	172 391.7	219 535.6	262 347.9	100.0	100.0	100.0	100.0	119.5
Уул,уурхай, олборлох аж үйлдвэр	84 167.9	93 336.7	130 672.6	162 227.2	54.8	54.1	59.5	61.8	124.1
Чулуун нүүрс үйлдвэрлэл	-	-	-	1 524.3	-	-	-	0.9	-
Металлын үйлдвэрлэл	84 167.9	93 336.7	130 672.6	160 702.9	100.0	100.0	100.0	99.1	123.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	65 972.9	74 697.2	84 075.2	94 182.9	42.9	43.3	38.3	35.9	112.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	40 228.5	45 385.1	56 030.2	58 337.1	61.0	60.8	66.6	61.9	104.1
Мод,мод эдлэл үйлдвэрлэл	483.3	713.5	1 015.3	1 057.0	1.2	1.6	1.8	1.8	104.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл	19 259.0	28 414.1	26 602.6	34 256.8	29.2	38.0	31.6	36.4	128.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	3 578.1	4 357.8	4 787.8	5 937.8	2.3	2.5	2.2	2.3	124.0

3.1.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар,сая.төг

Салбараар	2016 I-VII	2017 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	Нийт дүнд эзлэх хувь				<u>2019 I-VII</u> <u>2018 I-VII</u>
					2016 I-VII	2017 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	
Бүгд	165 483.0	209 243.6	223 346.9	280 879.5	100.0	100.0	100.0	100.0	125.76
Уул,уурхай, олборлох аж үйлдвэр	97 302.9	116 610.1	130 678.2	172 161.5	58.8	55.7	58.5	61.3	131.74
Чулуун нүүрс үйлдвэрлэл	35.7	686.8	5.6	1 071.5	-	0.6	-	0.6	-
Металлын үйлдвэрлэл	97 267.2	115 923.3	130 672.6	171 090.0	100.0	99.41	100.0	99.38	130.93
Боловсруулах аж үйлдвэр	64 602.0	88 250.5	88 075.4	102 775.0	39.0	42.2	39.4	36.6	116.69
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	25 020.0	52 622.7	56 999.8	61 137.8	38.7	59.6	64.7	59.5	107.26
Мод,мод эдлэл үйлдвэрлэл	152.7	1 146.7	981.0	1 137.7	0.2	1.3	1.1	1.1	115.97
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл	27 602.8	34 280.9	29 419.6	39 976.2	42.7	38.8	33.4	38.9	135.88
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	3 578.1	4 383.0	4 593.3	5 943.0	2.2	2.1	2.1	2.1	129.38

3.1.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, сая төг

Бүтээгдэхүүн	Х / н	2016 I-VII	2017 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII	$\frac{2019 \text{ I-VII}}{2018 \text{ I-VII}}$
Төмрийн хүдэр	мян.тн	1 759.6	1 912.9	1 775.1	2 027.3	114. 2
Алт	кг	76.0	36.5	-	-	-
Цемент	мян.тн	153.1	203.5	164.9	236.4	143. 4
Шохой	тн	17 687.0	26 611.4	23 272.8	29 359.0	126. 2
Дулаан	мгк	81.8	125.7	99.9	93.4	93. 5
Зүсмэл	мЗ	5 110.5	2 705.5	5 231.0	4 322.8	82. 6
Архи	мян.л	4 006.6	4 253.7	4 975.8	5 197.5	104. 5
Спирт	мян.л	1 674.4	1 317.0	2 056.4	2 056.1	100.
Нарийн боов	тн	108.0	106.3	81.6	43.4	53. 2
Талх	тн	505.0	166.7	147.7	96.2	65. 1
Хэрчсэн гурил	мян.ш	166.9	16.7	9.0	17.8	197. 8

3.1.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, сумаар, сая төг

Сум	2015 I-VII	2016 I-VII	2017 I-VII	2018 I-VII	2019 I-VII
Дүн	204 363.0	153 718.9	172 391.7	219 535.6	262 347.9
Алтанбулаг				12.7	45.0
Ерөө	112 968.4	81 775.8	90 768.4	127 445.6	161 449.8
Зүүнбүрэн	6.5	10.2		3.1	3.2
Мандал	44 334.2	40 678.0	44 434.9	57 195.8	58 386.8
Орхон				0.0	
Сант	2.3	2.5	10.1	34.1	23.5
Цагааннуур	28.8	139.1	138.2	131.9	10.4
Баянгол	19 865.4	5 995.9	2 882.9	272.4	666.3
Сайхан	23 973.5	21 801.9	30 548.1	30 032.0	36 228.5
Орхонтуул	14.1	22.7	24.2	11.5	19.9
Баруунбүрэн	12.8	11.4		11.8	2.7
Шаамар	165.0	86.3		69.0	101.0
Хүдэр	95.3	93.7	100.0	272.5	162.8
Сүхбаатар	2 883.2	3 087.9	3 480.0	3 985.2	3 703.1
Жавхлант				0.9	
Түшиг	7.9	7.9		48.6	1 524.3
Хушаат	5.6	5.6	4.9	8.4	20.6

4.БУСАД

4.1 МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРААС ХИЙСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

Үзүүлэлт	Шалгалт		зөвлөн туслах үйлчилгээ		Зөрчил		Нөхөн төлбөр		Торгууль шийтгэвэр/ /мянган төгрөг/	
	Шалгалтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Шалгалтанд хамрагдсан иргэн	Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан иргэн	илрүүлсэн зөрчил	арилгуулсан зөрчил	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/
Нийт	492	76	262	146	1 925	457	4 656	1 348	18 100	10 950
Хүнсний чанар, стандартын хяналт	159	16	104	31	366	167			1 900	1 600
Мал үржлийн хяналт										
Мал эмнэлгийн хяналт	23	15	7	8	97	18				
Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн хяналт	28	2	15	23	130	6				
Таримал ургамлын үрийн хяналт			15	2						
Байгаль орчны хяналт	35	3	17		65	20	1 348	1 348	1 500	1 500
Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналт	56	33	41	74	164	112			2 100	1 200
Эм, биобэлдмэлийн хяналт	55	2	15		263	19	300		3 250	300
Хөдөлмөрийн хяналт	4		3		34	5	3 456		3 000	
Хөдөлмөрийн эрүүл ахуйн хяналт	15		8		42	10				
Нийгмийн хамгааллын хяналт	3		2		18				400	400
Барилгын техникийн хяналт	12		4		174	6			5 000	5 000
Авто замын хяналт	16	5	7	8	117	16			750	750
Эрчим хүчний хяналт	19		5		52	8			200	200
Тээвэр (авто, усан) -ийн хяналт /Өргөх механизм, Хот байгуулалт/	9		4		95	8				
Харилцаа, холбооны хяналт	8		6		59					
Хэмжил зүйн хяналт	15		3		48	14				
Боловсролын хяналт	21		2		153	24				
Соёлын хяналт	13		4		48	24				
Цөмийн болон цацрагийн хяналт	1									

Эх үүсвэр: Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар

4.2 ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2018 I-VII	2019 I-VII
Үзлэг шалгалт:			
Объект	тоо	629	421
Айл өрх	тоо	472	17
Илрүүлсэн зөрчил	тоо	1619	1497
Арилгуулсан зөрчил	тоо	455	508
Гарсан гал:			
Объектод	тоо	68	97
Ой, хээр	тоо	2	16
Учирсан хохирол	сая.төг	331.5	450
Торгууль	сая.төг		
Аварсан:			
Эд хөрөнгө	сая.төг	1646.5	1023.8
Барилга, байшин	тоо	39	43
Машин, техник	тоо		3
Захиргааны арга хэмжээ			
			1097.8
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	тоо	2	17
Албан тушаалтан	тоо	1	1
Иргэн	тоо	26	25
Сурталчилгаа			
Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр	тоо	104	30
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад лекц яриа	тоо	167	41
Усны осол:			
Аварсан хүн	тоо	1	2
Нуранга:			
Аварсан хүн	тоо		-
Заавал биелүүлэх албан шаардлага	тоо	258	215
Мэдэгдэл	тоо	528	148
Гал унтраах анги дуудлагаар гарсан	тоо	56	86
Гал дээр ажиллаж унтраасан	тоо	54	77
Гал түймэр гарсан тухай акт	тоо	32	29
Танилцуулга, дүгнэлт	тоо	26	56
Ажиллагаа зогсоох тогтоол	тоо		
Өөрөө унтраасан	тоо		10
Зөрчлийн тэмдэглэл	тоо	3	23
Мэдээллээр ирсэн	тоо	13	12

Эх үүсвэр: Аймгийн Онцгой байдлын газар

4.3 ТҮҮВЭР СУДАЛГАА

Үзүүлэлт сар	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгаа		Ажиллах хүчний судалгаа		Дүн	
	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал / төгрөг /	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал / төгрөг /	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал / төгрөг /
Дүн	238	1 190 000	370	1 110 000	608	2 300 000
1	34	170 000	50	150 000	84	320 000
2	34	170 000	50	150 000	84	320 000
3	34	170 000	60	180 000	94	350 000
4	34	170 000	50	150 000	84	320 000
5	34	170 000	50	150 000	84	320 000
6	34	170 000	60	180 000	94	350 000
7	34	170 000	50	150 000	84	320 000